

Rådjursforskningen på Bogesund 2011

Sedan 25 år tillbaka i tiden bedrivs på Bogesund forskning på rådjur avseende reproduktion, dödlighet, täthet, utvandring mm, vilket lät vara ett av de äldsta i världen angående rådjur.

De senaste 7 åren mer lågintensivt med olika punktinsatser som märkning och spillningsinventering.

2011 inleddes med fällfångst under januari/februari då omärkta djur märks med öronmärken för tamboskap. Det tas även DNA-prov för identifikation och släktskap.

Vidare vägs och mäts djuren innan de släpps. Under denna period nyfångades 36 st individer varav 16 st kid.

Könsfördelningen var ungefär 50% av vardera kön som man även har konstaterat tidigare. Att stammen har förmågan att reglera könsfördelningen är ett påhitt utan saklig grund. 42 st individer som märkts tidigare år fångades även vilket ger en total av 78 st individer.

Ett flertal individer fångas vid upprepade tillfällen vilket ger en bra bild av viktutvecklingen under dessa månader. Totalt gjordes 222 st fångster. Dessutom hälsade 10 st vildsvin och 2 st harar på i fällorna. Genomsnittsvikten för ett vuxet rådjur torde ha legat mellan 23 kg och 24 kg inom spannet 19 kg till 33 kg. Kidens vikt låg mellan 13 kg och 17 kg.

Nästa steg med avseende på forskningen är den spillningsinventering som skall ske i början av april dvs. direkt efter snösmältningen. Ca 600 koordinatsbestämda punkter om 10 kvadratmeter skall inventeras med avseende på rådjur, hare och älg. På förflyttningen mellan dessa punkter inventeras även de spår (bök) av vildsvin som observeras. Förändring i bök mängden kan jämföras från föregående år och indikera en förändring i vildsvinsstammen.

Totalt visade inventeringen på en rådjursstam mellan 15 – 160 individer per 1000 ha. Givetvis med en ganska stor lokal variation. Totalt åtgår ca 14 mandagar för uppgiften vilket delvis utförs med ideellt arbete.

För tredje året i rad placeras det ut kameror, ca 40 st, under juni månad. Vid hälften av dessa penslades ett träd med tjära för att speciellt locka vildsvinen. Huvudsyftet med detta är att undersöka vildsvinsstammens eventuella påverkan på mängden rådjurskid som överlever. Kan det vara så att de tar ett och annat kid som ryktet gör gällande? Bildserierna från kamerorna kombinerades med observationer på platserna under ett antal kvällar. Det resultat som gick att få fram var att det inte märktes någon skillnad i de mera vildsvinsfrekventerade områdena.

Med samma syfte, rådjur – vildsvin, märktes 12 st kid under juni med sändare utrustade med mortalitetsfunktion. När sändaren varit helt still i 5 timmar fördubblas antalet pulser från 40 per minut till 80 per minut. Rådjurskiden pejlades morgon och kväll under juni och juli vilket är den tiden då faran är störst för predatorangrepp. Under dessa månader hittades ett kid dött som konstaterades var taget av en räv samt ett halsband hittades utan rådjur eller skador på själva halsbandet. Senare under hösten hittades ett kid som tyvärr legat lite för länge för att säkerställa dödsorsaken. Ett angrepp av lo gick till ex. inte att utesluta då djurets stekar var till stor del uppätta.

Vid fångsten av kid märktes den förutom med sändare även med ett litet clips i örat. De vägdes och mättes även samt navelsträng och beteende observerades. Vikten var mellan 1,5 kg (nyfödd) och 3,5 kg (ca 14 dagar).

Från och med bockjakten den 16:e augusti tags även prover och mått på samtliga fällda djur. Vikt (levandevikt och urtagen vikt), haslängd och eventuell hornlängd. Det tas DNA-prov, njurar, livmoder med äggstockar samt en käkhalva för åldersbestämning.

Samtliga data skickas till Grimsö Forskningsstation som sorterar under SLU. De forskare som är kopplade till projektet är Petter Kjellander och Jonas Nordström. Projektet är helt beroende av de pengar som jägarna betalar till Jägareförbundet. 20 kronor av medlemsavgiften är ju vikt till forskning. Forskningen är givetvis i farozonen nu då medlemsantalet i Jägareförbundet viker. Vi får hjälpas åt att vända trenden.

Vid pennan: Torsten Berg, Stockholm 2012-01-10